

DUURZAAM GENNEP

Milieubeleidsplan 2013-2016

Collegebesluit:	26-3-2013
Commissie Samenleving & Milieu:	22-4-2013
Gemeenteraad:	13-5-2013

VOORWOORD

De afgelopen jaren heeft het gemeentebestuur van Gennep met het Milieubeleidsplan "*Op weg naar een duurzaam Gennep*" de eerste stappen gezet op het gebied van klimaat, energie en duurzaamheid. Zo heeft de gemeente geïnvesteerd in energie- en waterbesparende maatregelen op het gemeentehuis, is de nieuwe brandweerkazerne voorzien van zonnepanelen en heeft de gemeente via de Limburgse Energie Subsidie haar burgers (financiële) mogelijkheden geboden om te investeren in duurzame maatregelen. Maar ook verenigingen en stichtingen werd de mogelijkheden geboden via een gemeentelijke lening duurzame maatregelen te treffen.

Vanuit deze eerste stappen ligt nu een nieuw Milieubeleidsplan voor: "*Duurzaam Gennep*". De gemeente wil met dit beleidsplan weer een stapje verder gaan: in 2020 wordt ingezet 20-20: minimaal 20% van de verbruikte energie in de gemeente Gennep wordt duurzaam opgewekt. Een prestatie en resultaat dat de gemeente niet alleen kan realiseren. Om te komen tot een Duurzaam Gennep doet de gemeente meer dan voorheen een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van haar inwoners, ondernemers en instanties. De rol van de gemeente verschuift daarmee ook meer richting faciliteren, stimuleren en gewoon mogelijk maken. Een rol die die ook nadrukkelijk werd uitgesproken tijdens de Burger Ontmoetings Plaats.

Graag wil ik een ieder bedanken, in het bijzonder de vertegenwoordigers van de verschillende fracties, voor de inbreng met betrekking tot dit Milieubeleidsplan als ook de sprekers en aanwezigen van de BOP.

Samen op weg naar een Duurzaam Gennep.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	7
1. INTRODUCTIE	11
1.1 Inleiding	11
1.2 Duurzaam Gennep	12
1.3 Totstandkoming van dit Milieubeleidsplan	13
1.4 Evaluatie Milieubeleidsplan 2009-2012	14
1.5 Leeswijzer	15
2. AMBITIES GEMEENTE GENNEP	17
2.1 Prioritaire thema's	17
2.2 Speerpunt 1: Klimaat en Energie	17
2.3 Speerpunt 2: Natuur en Landschap	23
2.4 Speerpunt 3: Afval	27
3. REGULIERE TAKEN	33
3.1 Inleiding	33
3.2 Interne milieuzorg (GIM)	33
3.3 Bodem	34
3.4 Water	38
3.5 Geluid	39
3.6 Lucht	40
Bijlage 1: Milieujaarverslag * Doelstellingen en Activiteiten Milieubeleidsplan 2009-2012.....	43
Bijlage 2: Milieu-Uitvoeringsprogramma 2013.....	51

SAMENVATTING

De gemeente Gennep heeft het milieubeleid voor de komende jaren vast gelegd in het Milieubeleidsplan 2013-2016 ("Duurzaam Gennep"). Dit plan kan als opvolger worden gezien van het Milieubeleidsplan 2009-2012 ("Op weg naar een duurzaam Gennep"). Met het Milieubeleidsplan 2013-2016 werkt gemeente Gennep verder aan een schone en duurzame omgeving voor huidige én komende generaties.

Om op de verschillende milieugebieden te komen tot een Duurzaam Gennep zijn de volgende drie prioritaire thema's benoemd:

- **Speerpunt 1:** Klimaat en Energie
- **Speerpunt 2:** Natuur en Landschap
- **Speerpunt 3:** Afval

Deze speerpunten zullen in de komende periode de meeste aandacht krijgen. Daarbij zal duurzaam per thema worden vertaald in te realiseren doelstellingen. Uiteraard komen de reguliere milieubeheerstaken ook aanbod in het Milieubeleidsplan 2013-2016:

- gemeentelijk interne milieuzorg
- bodem
- water
- geluid
- lucht

De ambities ten aanzien van de verschillende milieuonderwerpen zijn vertaald in doelstellingen en mogelijke actiepunten. In het jaarlijkse milieuprogramma worden de concrete activiteiten in de tijd weggezet, samen met een personele en financiële begroting. Het milieu-uitvoeringsprogramma 2013 (met een doorkijk naar 2016) wordt gelijktijdig met dit nieuwe beleidsplan opgesteld en vastgesteld.

Speerpunt 1: Klimaat en Energie

In de komende periode wil de Gemeente Gennep het volgende bereiken:

- het realiseren van een afname van het energieverbruik in de gemeente Gennep door het stimuleren van energiebesparende maatregelen bij burgers, bedrijven en eigen gemeentelijk vastgoed;
- het vergroten van de hoeveelheid duurzaam geproduceerde energie bij nieuwe ontwikkelingen of renovatieprojecten door burgers, bedrijven, woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars en deze als gemeente communicatief, financieel en praktisch te stimuleren en ondersteunen.

De energiebesparing en het aandeel duurzaam opgewekte energie zal gefaseerd worden opgevoerd. Voor 2016 wil de gemeente 7% van de verbruikte energie in de gemeente duurzaam opwekken. Met betrekking tot de lange termijn is het doel dat in 2020 minimaal 20% van de verbruikte energie duurzaam wordt opgewekt.

Speerpunt 2: Natuur en Landschap

In de komende periode wil de Gemeente Gennep het volgende bereiken:

- Het opstellen van een natuurkaart (zogenaamde vlekkenkaart) waarin de volgende onderdelen zijn opgenomen:
 - a. Overzicht van alle van toepassing zijnde landelijke en provinciale wetgeving en gemeentelijk beleid op het gebied van flora en fauna.
 - b. Een weergave van de aanwezige waarden flora en fauna zoals die aanwezig zijn en die behouden moeten blijven
 - c. Een weergave van de gewenste waarden flora en fauna zoals die de gemeente graag versterkt ziet worden, waarbij deze gewenste waarden vooral gericht zijn op het realiseren van de oorspronkelijke flora en fauna enerzijds en het versterken/vergroten van de aanwezige biodiversiteit.
- Beheer, met name in het buitengebied, af te stemmen op de specifieke (aanwezige / gewenste) natuurwaarden. Hierbij is het van belang burgers, agrariërs en natuur- en milieuorganisaties in de uitvoering van het natuurbeheer te betrekken.

Speerpunt 3: Afval

In de komende periode wil de Gemeente Gennep het volgende bereiken:

- In 2013 wordt gestart met het verbeteren van de gescheiden inzameling van met name het gft-afval. Hiervoor zal in het tweede half jaar van 2013 een separate nota worden opgesteld waarbij gekeken wordt naar de meest effectieve inzamelmethode in relatie tot betere afvalscheiding (o.a. tariefstelling, inzamelmiddelen en -methoden, campagne tegen voedselverspilling). In 2014 zal de gewenste inzamelmethode worden vertaald in de Europese aanbesteding voor de nieuwe inzamelovereenkomst (samen met andere Noord-Limburgse gemeenten).
- Vanaf 2013 zal burgerparticipatie een grotere rol gaan spelen, enerzijds bij het verbeteren van de gescheiden inzameling van huishoudelijk afval en anderzijds bij het voorkomen van het ontstaan van zwerfafval (o.a. via participatie, opschoondagen en adoptietrajecten). Via monitoring van de beeldkwaliteit zal dit getoetst worden. Daarnaast zullen in 2013 en 2016 enquêtes worden uitgezet inzake de kwaliteit van de leefomgeving.
- In 2014 wordt gestart met het uniformeren van het contractbeheer voor de diverse afvalinzamel- en verwerkingscontracten. Hierbij zal afstemming en daar waar mogelijk aansluitingen worden gezocht bij initiatieven van buurgemeenten en regionale aanbestedingstrajecten (het realiseren van schaalvoordeel).

- Vanaf 2015 worden flankerende maatregelen voor het gescheiden inzameling van deelstromen uit het huishoudelijk afval geactualiseerd en daar waar nodig worden verbeteringen aangebracht (brengvoorzieningen en milieustraat).
- Vanaf 2014 zal handhaving op het afvalbeleid en de uitvoering een integraal onderdeel gaan vormen. De insteek hierbij is primair positief: stimulerend en informerend. Secundair zal handhavend worden opgetreden waar nodig (o.a. illegale stort).

Gelijktijdig met het vaststellen van dit Milieubeleidsplan ligt ook het Milieujaarsverslag ter vaststelling. Dit jaarverslag is het laatste verslag dat betrekking heeft op het Milieubeleidsplan 2009 – 2012 en maakt daarmee zichtbaar welke ambities en doelstellingen uit dit beleidsplan niet zijn gerealiseerd. Voor enkele van deze doelstellingen is er dan ook voor gekozen om deze (voor zover nog relevant en actueel) opnieuw op te nemen in dit Milieubeleidsplan. Enkele aspecten uit het Milieubeleidsplan 2009 – 2012 die ook weer een plek hebben gekregen in dit beleidsplan zijn: duurzaam bouwen, energie- en waterbesparing gemeentelijk vastgoed.

1. INTRODUCTIE

1.1 Inleiding

Voor u ligt het Milieubeleidsplan 2013-2016. Aanleiding voor het opstellen van dit beleidsplan is het verstrijken van de periode van het Milieubeleidsplan 2009-2012. Met dit Milieubeleidsplan 2013-2016 werkt gemeente Gennep verder aan een schone en duurzame leef-, woon- en werkomgeving voor haar huidige én toekomstige bewoners. Het legt vast wat de gemeente Gennep de komende jaren op milieugebied wil bereiken en welke acties ingezet gaan worden. Het Milieubeleidsplan is een kaderstellend plan, toegespitst op de Gennepse situatie met aandacht voor politiek, ambtelijk en maatschappelijk draagvlak. In dit plan staan de duurzame ambities en het belang van het milieu (planet) centraal, maar wegen de belangen van een leefbaar (people) en welvarend (profit) Gennep even zwaar. De accenten uit de "Strategische visie en samenwerking" zijn, voor zover ze betrekking hebben op de taakvelden, opgenomen.

Om de ambities te bepalen voor de prioritaire en reguliere thema's is de beleidslijn uit de door de gemeenteraad vastgestelde notitie Visie en Samenwerking aangehouden: Gennep is een beheersgemeente-plus en moet op dit niveau ook haar taken en doelstellingen formuleren: "De gemeente doet nadrukkelijk meer een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van haar inwoners, ondernemers en instanties. De gemeente kan en wil toekomstige vraagstukken niet alleen oplossen. Voor de gemeente geldt dat een sterkere samenwerking met andere overheden, instanties, ondernemers en bewoners steeds belangrijker wordt om doelen te realiseren. Dit vereist een „nieuwe overheid“, die meer verantwoordelijkheid overlaat aan de samenleving en mensen aanspreekt op hun eigen kracht. Op een aantal onderdelen echter wil de gemeente meer 'regiekracht' laten zien (dus in regionaal verband en meer sturend zijn) en op onderdelen meer 'zorgkracht'. Resultante is dat de gemeente zich op onderdelen op het 'kruispunt' beweegt: Gennep is een beheersgemeente-plus."¹

Dit uitgangspunt vertaalt zich in het Milieubeleidsplan in doelstellingen en acties die, naast een inzet van de gemeente, ook vooral uitgaan van participatie, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en samenwerking met burgers, bedrijven en instanties. En waar de gemeente toch leidend (als regisseur) optreedt, zal zij zich vooral richten op het laaghangend fruit: het formuleren van doelstellingen die eenvoudig(er), met weinig

¹ Visie en Samenwerking, vastgesteld gemeenteraad 28-6-2012

financiële en personele middelen te realiseren zijn, maar die wel een groot positief effect in de samenleving hebben. Deze invulling is passend in de huidige economische tijd waarin we met z'n allen verkeren.

1.2 Duurzaam Gennepe

Om te komen tot een Duurzaam Gennepe zijn in dit Milieubeleidsplan de volgende drie prioritaire thema's benoemd:

- **Speerpunt 1:** Klimaat en Energie
- **Speerpunt 2:** Natuur en Landschap
- **Speerpunt 3:** Afval

Deze speerpunten zullen in de komende periode de meeste aandacht krijgen. Daarbij wordt duurzaamheid voor ieder thema vertaald in doelstellingen en bijbehorende acties. Klimaat en energie is duidelijk te linken aan duurzaamheid en onze gezamenlijke toekomst. Maar ook landschap en natuur en afval is in dit Milieubeleidsplan vanuit duurzaamheid vertaald:

- Biodiversiteit als mogelijkheid om flora en fauna te herstellen, versterken en te behouden voor de toekomst
- Afvalscheiding als middel om tot recycling, hergebruik, of nuttige toepassing om zo het gebruik van nieuwe grondstoffen te besparen, naast de aspecten van energiewinning bij verbranding.

Stip op de Horizon

Dit Milieubeleidsplan zet de eerste stappen om te komen een Duurzaam Gennepe: in 2020 wordt ingezet op 20-20: minimaal 20% van de verbruikte energie in de gemeente Gennepe wordt duurzaam opgewekt. Met deze stip op de horizon wordt voor 2016 (einde looptijd van dit beleidsplan) gestreefd om ten minste 7% van de verbruikte energie in de gemeente duurzaam op te wekken.

Uiteraard komen de reguliere milieubeheerstaken ook aanbod in het Milieubeleidsplan 2013-2016, waarbij de doelstellingen vanuit een duurzaam Gennep zijn ingestoken:

- gemeentelijk interne milieuzorg
- bodem
- water
- geluid
- lucht

De ambities ten aanzien van de verschillende milieuonderwerpen zijn vertaald in doelstellingen en mogelijke actiepunten. In het (jaarlijkse) milieu-uitvoeringsprogramma worden vervolgens de speerpunten en de reguliere taken vertaald naar concrete projecten. Hierbij is eveneens de planning van de projecten opgenomen alsook de benodigde inzet in uren en middelen. Op deze wijze ontstaat een totaalbeeld van de capaciteit die nodig is om de ambities en activiteiten uit dit Milieubeleidsplan uit te voeren.

1.3 Totstandkoming van dit Milieubeleidsplan

In juni 2012 is gestart met het opstellen van het nieuwe Milieubeleidsplan. Dit beleidsplan omvat de periode 2013 t/m 2016 en borduurt voort op het Milieubeleidsplan 2009-2012. Om de kaderstelling op een goede manier te begeleiden is in eerste instantie een startnotitie opgesteld, op grond waarvan de raadscommissie Samenleving en Milieu zich tijdens de vergadering van 18 juni 2012 heeft uitgesproken over de gewenste koers, ambities en speerpunten. Vervolgens is de startnotitie nader uitgewerkt tot het Milieubeleidsplan 2013-2016, zoals deze voor u ligt.

Ambtelijk heeft de aansturing van het proces plaatsgevonden vanuit de Afdeling Leefomgeving, Cluster Ruimte, team Milieu. Bestuurlijk heeft afstemming plaatsgevonden in de klankbordgroep, waar naast de ambtelijke medewerkers, ook de 2 verantwoordelijke wethouders en vijf leden (in wisselende samenstelling) van de raadscommissie Samenleving en Milieu aan deel hebben genomen.

Vanuit het maatschappelijk middenveld zijn bewoners, bedrijven, professionele partners, milieugroeperingen, belangenverenigingen bij het planproces betrokken via een burgerontmoetingsplaats (BOP). Deze BOP, met als onderwerp Klimaat & Energie, is op 6 november 2012 gehouden. Een uitzending van Tegenlicht met als onderwerp Energiecoöperaties is leidend geweest voor de invulling van dit thema. Ook de buurgemeenten (o.a. Mook en Middelaar, Bergen, Venray maar ook Brabantse gemeenten) zijn geconsulteerd afhankelijk van het betreffende beleidsveld.

1.4 Evaluatie Milieubeleidsplan 2009-2012

Het doel van het opstellen van de evaluatie van het voorgaande Milieubeleidsplan via het milieujaarverslag is tweeledig. Enerzijds is het opstellen van een milieujaarverslag wettelijk verplicht vanuit de Wet milieubeheer (zie kader). Daarnaast is het verslag een instrument om de voortgang en resultaten van het vastgestelde milieubeleid te kunnen monitoren. Vanuit de resultaten van het uitgevoerde beleid kan vervolgens worden gestuurd op de (nog) niet gerealiseerde doelstellingen en resultaten.

Wettelijke verplichting

Het maken van een milieujaarverslag is ook een wettelijke plicht. In de Wet milieubeheer is een verplichting voor gemeenten opgenomen om jaarlijks een milieujaarverslag (art. 21.1 Wet milieubeheer) op te stellen. Er zijn daarbij eisen gesteld aan de inhoud en de totstandkoming van dit verslag. Zo moet het verslag transparant maken wat een gemeente concreet heeft gedaan in het kader van het milieubeleid. Belangrijk bij het opstellen van het milieujaarverslag is de onderlinge afstemming en aansluiting met het milieujaarprogramma en het Milieubeleidsplan.

De evaluatie van het voorgaande Milieubeleidsplan geeft de stand van zaken over de afgelopen vier jaar weer en is daarmee tevens richting geven voor het nieuwe plan. Het Milieubeleidsplan vormt de kaders en heeft doelstellingen opgenomen ten aanzien van de diverse milieuthema's. Het jaarlijkse milieuprogramma is vervolgens de vertaling van deze kaders en doelstellingen naar concrete acties. Wat gaan we, wanneer doen, met welke personele inzet en welke financiële middelen hebben we hiervoor nodig.

In Bijlage 1 is vanuit het vorige Milieubeleidsplan per thema het doel en de specifiek activiteiten weergegeven. In het onderstaande overzicht zijn die activiteiten opgenomen die (nog) niet zijn uitgevoerd. Tevens is aangegeven of deze activiteiten binnen de periode van het nieuwe Milieubeleidsplan zullen worden uitgevoerd.

Tabel 1: Openstaande activiteiten Milieubeleidsplan 2009-2012

Thema	Openstaande activiteit	MBP 2013-2016
Speerpunten: 1: Verduurzamen gemeentelijke organisatie	Tussen 2009 en 2012 voert de werkgroep een duurzaamheids-campagne uit voor gebruikers van gemeentelijke gebouwen;	In het kader van een ondersteunende en faciliterende overheid, zal deze activiteit worden opgepakt vanuit het nieuwe MBP.
Speerpunt 2: 2: Duurzame ruimtelijke ontwikkeling	1: Werkgroep Duurzame RO 2: Aanvullen notitie beheers-vriendelijk inrichten openbare ruimte met duurzaamheidseisen	1: Niet opgenomen in nieuwe beleidsplan 2: : Niet opgenomen in nieuwe beleidsplan
Speerpunt 3: 3: Klimaat en Energie	Geen openstaande activiteiten	Opgenomen als speerpunt
Reguliere Taken: 1: Vergunningverlening Wet Milieubeheer 2: Integrale Handhaving 3: Externe Veiligheid 4: Bodem 5: Water en Riolering 6: Afval 7: Geluid 8: Lucht	1: geen openstaande activiteiten 2: geen openstaande activiteiten 3: In 2011 formuleren van uitgangspunten voor externe veiligheid. 4: geen openstaande activiteiten 5: geen openstaande activiteiten 6: In 2010 opstellen communicatie- en educatieplan gericht op afvalpreventie. 7: In 2010 opstellen gebiedsgericht geluidsbeleid op grond van de Wet geluidhinder	3: pas indien er aanleiding bestaat tot noodzaak, wordt deze activiteit opgepakt. 6: onderzoek naar betere afvalscheiding en -preventie wordt in 2013 opgesteld, waarna nieuwe inzamelovereenkomst wordt aanbesteed vanuit resultaten/aanbevelingen uitgevoerd onderzoek. 7: er was geen aanleiding (overlast/ongewenste ontwikkelingen) om dit geluidsbeleid op te stellen; pas indien er een noodzaak bestaat, zal dit worden opgepakt.

1.5 Leeswijzer

Het Milieubeleidsplan 2013-2016 bestaat uit twee delen. Het eerste deel beschrijft de drie speerpunten van de gemeente, het tweede deel bevat de reguliere (wettelijke) milieutaken die elke gemeente dient uit te voeren.

2. AMBITIES GEMEENTE GENNEP

2.1 Prioritaire thema's

In het nieuwe Milieubeleidsplan 'Duurzaam Gennep' zijn drie prioritaire thema's opgenomen die de komende vier jaar meer beleidsmatige aandacht krijgen:

1. Klimaat en Energie
2. Natuur & Landschap
3. Afval

Via het jaarlijkse uitvoeringsprogramma worden de gestelde doelstellingen vertaald naar concrete acties inclusief de bijbehorende middelen (capaciteit en financieel).

2.2 Speerpunt 1: Klimaat en Energie

Inleiding

In 2013 wordt (nieuw) klimaatbeleid ontwikkeld. Dit beleid borduurt voort op het klimaatprogramma dat is uitgevoerd in het kader van de Stimuleringsregeling Lokale klimaatinitiatieven (SLOK). SLOK heeft een looptijd van 4 jaar en eindigt eind 2012.

Naast deelname in SLOK, neemt Gennep ook deel in diverse regionale initiatieven, zoals het Omschakelconvenant (provinciale samenwerking) als in een tweetal Interreg-projecten (Euregio). Al deze (internationale) samenwerkingen bieden Gennep handvatten om te komen tot eigen klimaatbeleid. Via het Kliker-project bijvoorbeeld wordt er samen met andere (Duitse en Nederlandse) gemeenten een zogenaamde roadmap opgesteld. Vanuit deze roadmap kan iedere gemeente voor zich zelf bepalen welke ambities en doelstellingen men wil stellen op Klimaatgebied. Gemeenten met dezelfde doelstellingen kunnen elkaar vervolgens vinden als het gaat om samenwerking, afstemming en elkaar informeren.

Het Omschakelconvenant werkt vanuit hetzelfde principe: samen kennis opdoen, van elkaar leren en goede voorbeelden naar elkaar uitdragen. Met al deze regionale en internationale samenwerking heeft de gemeente zich de afgelopen jaren wegwijs gemaakt in de klimaatwereld en is het punt gekomen om nu zelf de lijnen en duurzame doelstellingen op het gebied van klimaat en energie te formuleren. Zodoende is er voor gekozen Klimaat en Energie als eerste prioritair thema op te nemen in dit Milieubeleidsplan.

Actuele landelijke ontwikkelingen

Nederland heeft met andere Europese landen de afspraak gemaakt om de uitstoot van CO₂ (en andere broeikasgassen) fors terug te dringen. Concreet: 20% reductie in 2020 (ten opzichte van 1990). Daarnaast heeft Nederland zich verbonden aan het Kyoto Protocol (onderdeel van het Klimaatverdrag). Deze overeenkomst uit 1997 bepaalt dat 37 industrielanden gemiddeld 5% minder broeikasgassen uit mogen stoten in de periode 2008–2012 (in vergelijking met 1990). De EU als geheel moet de emissie met 8% verlagen. De doelstelling is voor elk EU-land weer anders, afhankelijk van de fase van economische ontwikkeling en de reductiemogelijkheden van het land. Voor Nederland is de doelstelling 6%. Nederland ligt op schema om deze doelen te halen.

Meer dan de helft van alle CO₂-uitstoot ontstaat in en rondom steden. Gemeenten, provincies en waterschappen voeren ook zelf een klimaatbeleid. Het Rijk ondersteunt deze initiatieven. Het kabinet heeft daarom samen met klimaatambassadeurs van decentrale overheden de Lokale Klimaatagenda 2011-2014 opgesteld. Deze agenda bevat voorbeelden die gemakkelijk op grotere schaal zijn toe te passen. Het kabinet wil de uitwisseling van kennis over dergelijke voorbeelden vergemakkelijken. Ook gaat het kabinet regelgeving die lokale klimaatprojecten in de weg staat, wegnemen.

Uitgangssituatie Gennep

De gemeente Gennep heeft de afgelopen jaren diverse activiteiten uitgevoerd en maatregelen genomen op het gebied van klimaat en energie. De speerpunten uit het voorgaande Milieubeleidsplan waren: verduurzamen gemeentelijke organisatie; duurzame ruimtelijke ontwikkeling en energie & klimaat. Alhoewel de effecten van deze maatregelen op

dit moment nog niet concreet meetbaar zijn, hebben ze in ieder geval bijgedragen aan de bewustwording van zowel de eigen organisatie als de Gennepse gemeenschap. Gennep heeft de afgelopen periode deelgenomen aan de Limburgse Energie Subsidie, het Omschakelconvenant, het Klimaatstraatfeest (Klimaatverbond) en de Interreg projecten "Energie zonder Grenzen" (Euregio Maas-Niers) en "Klimaatgemeenten in de Euregio" (Euregio Rein-Waal). Daarnaast heeft Gennep deelgenomen aan de SLOK-regeling (Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven) van het Ministerie van VROM. De komende planperiode wordt benut om het klimaat en energiebeleid in de gemeente Gennep vorm te geven en te verankeren in de eigen (ambtelijke en bestuurlijke) organisatie: het opstellen van eigen klimaatbeleid.

BOP 6 november 2012

Op 6 november 2012 is ten behoeve van het "Speerpunt Klimaat en Energie" tijdens de Burger Ontmoetings Plaats (BOP) besproken met vertegenwoordigers uit het Genneps bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, burgers en leden van de gemeenteraad. Tijdens deze BOP bleek de betrokkenheid van de Gennepse gemeenschap en wil om te komen tot energiebesparing en een duurzame(re) gemeente. De belangrijkste aandachtspunten die naar voren kwamen uit de BOP:

- de gemeente zelf moet het goede voorbeeld geven door bijvoorbeeld het toepassen van duurzame energie en energiebesparing bij gemeentelijk vastgoed;
- vervul als gemeente een faciliterende en enthousiasmerende rol: ondersteun lokale initiatieven, betrek burgers en bedrijven bij verantwoordelijkheid voor het milieu en zorg voor prikkels die het duurzame bewustzijn vergroten;
- houd bij ruimtelijke ontwikkelingen in een vroeg stadium rekening met duurzaamheid (bijvoorbeeld dakoriëntatie, isolatie, bouwen met het oog op biodiversiteit).

De bovenstaande opmerkingen uit de BOP blijven belangrijke aandachtspunten in de uitwerking van doelstellingen en activiteiten in de komende vier jaar.

Tijdens deze avond hebben de aanwezigen ook via een enquête kunnen aangeven wat zij vinden dat de gemeente moet doen op klimaatvlak. Daarbij waren een aantal stellingen opgenomen waaruit er drie gekozen moest worden.

De volgende stellingen werden door de meeste personen onderschreven:

- Gennep investeert in zonnepanelen om voor alle eigen gebouwen duurzame energie te produceren. De jaarlijkse besparing op de energiekosten worden gestort in een klimaatfonds waarmee de jaarlijkse investering wordt terugbetaald c.q. waarmee het klimaatfonds wordt gevuld voor nieuwe duurzame maatregelen.
- De gemeente richt de Gennepse Energie Coöperatie (GEC) op. De Gennepse Energie Coöperatie gaat zich richten op energiebesparing, duurzame energieproductie en duurzame energielevering. Onder het motto 'schone energie uit Gennep' wil de coöperatie als makelaar optreden voor alle inwoners van de gemeente. Verder stimuleert en faciliteert de GEC haar burgers door als mediator de inkoop en plaatsing van bijvoorbeeld zonnepanelen, inclusief de aanvraag van de onderliggende subsidies, voor haar rekening te nemen. Tenslotte is de GEC de plek voor alle vragen, subsidiemogelijkheden en ondersteuning bij aanvragen op het gebied van duurzaamheid.
- Inwoners van Gennep in huurwoningen kunnen zonnepanelen kopen die op het dak van een gemeentelijk pand worden geplaatst. De opgewekte energie uit de zonnepanelen, wordt afgetrokken van de particuliere energierekeningen van de deelnemende inwoners.

De belangrijkste opmerkingen die nog werden meegegeven vanuit de enquêteformulieren waren:

- Collectieve inkoop van zonnepanelen stimuleren en sturen dat dit regionaal ingekocht wordt;
- Stel als gemeente een duurzaamheidsbeleidsplan op met een doorkijk naar 2050 en stel korte, middellange en lange termijn doelstellingen op;
- Betrek vooral inwoners, zij zorgen voor draagvlak
- Organiseer / faciliteer een jaarlijkse energiemarkt
- Betrek actief lokale denktank- / duurzaamheidservaringsdeskundigen;
- Maak van je tuin een eetbare tuin
- Bij nieuwbouw aandacht besteden aan oriëntatie en zoninval.

De gemeente kan met deze opmerkingen en richting de komende jaren vooruit. Enkele van deze onderwerpen zullen in dat kader ook actief opgepakt worden. Een voorbeeld van een (externe) ontwikkeling op het gebied van klimaat en energie is het (externe) initiatiefvoorstel inzake de realisatie van een zonnepark. Zeer interessant om te volgen vanuit Duurzaam Gennep (en Duurzaam Nederland).

De gemeenteraad heeft op 18 februari 2013 besloten om het onderzoek voor het initiatief om te komen tot een zonnepanelenpark op bedrijventerrein de Brem te steunen. Doel van het initiatief is om op termijn te komen tot een lokaal duurzaam Genneps energiebedrijf waar

zonne-energie wordt opgewekt met behulp van ongeveer 75.000 fotovoltaïsche zonnepanelen. In 2013 zal dit onderzoek plaatsvinden onder leiding van een externe stuurgroep en in samenwerking met de Stichting Haalbaarheidsstudie Duurzaam Energiepark "De Brem".

Doel

Met het nieuwe klimaatbeleid dat opgesteld gaat worden in 2013, wil de gemeente insteken op de volgende drie doelstellingen:

- het realiseren van een afname van het energieverbruik in de gemeente Gennep door het stimuleren van energiebesparende maatregelen bij burgers, bedrijven en eigen gemeentelijk vastgoed²;
- het vergroten van de hoeveelheid duurzaam geproduceerde energie bij nieuwe ontwikkelingen of renovatieprojecten door burgers, bedrijven, woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars en deze als gemeente communicatief, financieel en praktisch te stimuleren en ondersteunen.
- in 2020 wordt ingezet op 20-20: minimaal 20% van de verbruikte energie in de gemeente Gennep wordt duurzaam opgewekt. Met deze stip op de horizon wordt voor 2016 (einde looptijd van dit beleidsplan) gestreefd om ten minste 7% van de verbruikte energie in de gemeente duurzaam op te wekken.

Het klimaatbeleid zal zich enerzijds richten op het realiseren van concrete projecten, pilots of acties op de lange en middellange termijn. Anderzijds biedt het klimaatbeleid een meer procesmatige uitwerking van de te organiseren transitie.

Als beheergemeente-plus heeft Gennep, naast haar eigen verantwoordelijkheid als eigenaar van gebouwen, met name een faciliterende, (financieel) ondersteunende en initiërende rol. De gemeente zal naast een aantal eigen kleine klimaatprojecten (klimaatstraatfeest, groene voetstappen, Limburgse Energiesubsidie, groene daken) vooral reageren op initiatieven en verzoeken uit de 'markt'. Burgers, stichtingen, verenigingen, maar ook bedrijven of een projectontwikkelaar die op het gebied van klimaat, energie of duurzaam bouwen stappen wil zetten, kunnen rekenen op ondersteuning van de gemeente. Op welke manier en in welke mate is afhankelijk van de inhoud van het verzoek, het gewenste resultaat en het totale effect voor de Gennepse samenleving. De huidige (landelijke) ontwikkeling op het gebied van burgers die zich verenigen in energiecoöperaties is een voorbeeld van een initiatief waar de gemeente een actieve faciliterende rol in kan en wil oppakken.

² In de periode 2009 t/m 2012 heeft de gemeente voor het gemeentekantoor (Ellen Hoffmannplein en de Doelen) diverse energie- en waterbesparende maatregelen getroffen (n.a.v. een nulmeting). De komende periode ligt de focus op alle overige gemeentelijke gebouwen; het zogenaamde gemeentelijk vastgoed.

Tevens zal de gemeente bij omliggende gemeenten informeren naar positieve projecten op het gebied van klimaat en energie. Het project Platteland in het donker van de gemeente Groesbeek is hier een voorbeeld van. Waar gemeentelijke samenwerking mogelijk is, zal dit worden aangegaan. Behalve een eventuele kostenbesparing is het te realiseren effect met meerdere gemeenten vele malen groter dan wanneer Gennep alleen opereert. Het eerder genoemde laaghangende fruit.

Activiteiten

- In 2013 zal in het kader van het Interreg KliKER-project een Roadmap worden opgesteld ten aanzien van het energie- en klimaatbeleid van de gemeente Gennep (waar staan we, waar willen we naar toe en welke maatregelen zijn hiervoor nodig). Hierin zal de basis voor het energie- en klimaatbeleid verder worden uitgewerkt met concrete doelstellingen en ambities, te ondernemen acties en activiteiten (meetbaar) en een concrete planning (wat doen we wanneer). Tevens bevat dit een beschrijving van de stand van zaken: waar staan we en wat hebben we al bereikt de afgelopen periode.
- In 2013-2014 zal de Limburgse Energie Subsidie (Provincie Limburg) actief worden gepromoot onder inwoners en bedrijven in de gemeente Gennep (communicatie en advisering c.q. ondersteuning van burgers en bedrijven).
- Jaarlijks zal waar (financieel) mogelijk de gemeente Gennep ondersteunend en faciliterend zijn voor lokale duurzame initiatieven (onder andere op het gebied van duurzame energie, Groene Voetstappen en het Klimaatstraatfeest). Participatie van de samenleving bij de vormgeving en uitvoering van het klimaat- en energiebeleid is hierbij van groot belang.
- Vanaf 2013 zoekt de gemeente Gennep actief regionale samenwerking³ op het gebied van klimaat en energie op. Succesvolle projecten of regionale projecten worden opgepakt, waarbij telkens de afweging wordt gemaakt in hoeverre deze samenwerking kan bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen.

Financiën

Om Klimaat en Energie op het gerealiseerde niveau vanuit het vorige Milieubeleidsplan te kunnen blijven uitvoeren, is jaarlijks een structureel werkbudget van € 5.000,- nodig. Voor de periode 2013 t/m 2016 is dit budget aanwezig.

Daarnaast zal er vanaf 2014 sprake zijn van een revolverend fonds waaruit nieuwe (gemeentelijke) energiebesparende maatregelen uit gefinancierd kunnen worden⁴.

³ Onder Regionale samenwerking wordt verstaan de samenwerking met de buurgemeenten Bergen/Mook & Middelaar, maar zeker ook samenwerking met het gebied Venray/Horst aan de Maas en Boxmeer/Cuijk.

⁴ Op 12 november 2012 heeft de gemeenteraad ingestemd met een amendement inzake het bestaande klimaat- en duurzaamheidsbudget, waarbij de besparingen die gerealiseerd worden uit een eenmalige investering in energiebesparing jaarlijks terugvloeien in een revolverend fonds.

2.3 Speerpunt 2: Natuur en Landschap

Inleiding

Gennep wordt omringd door afwisselende landschappen met een bijzondere, gevarieerde natuur. Aan de noordzijde de stuwwal, aan de zuidzijde het Nationaal park De Maasduinen, waarvan de uitlopers (Looier- en Gennepheide) binnen de gemeente liggen, en aan de westzijde de rivier de Maas. Het riviertje De Niers doorkruist de gemeente vanaf de Duitse grens tot aan de Maas. Deze afwisselende landschappen bieden volop mogelijkheden voor extensieve en intensieve recreatie. De kwaliteit van de leefomgeving is, zoals onder meer blijkt uit de Strategische Regiovisie, hoog. Het behoud en verdere ontwikkeling van deze natuurlijke leefomgeving, alwaar het prettig wonen, werken en recreëren is, is van groot belang. Door het opnemen van het thema Natuur en Landschap in het Milieubeleidsplan, wordt dit thema nu als beleid verankerd. In het beleid wordt er voor gekozen om actief in te zetten op het behoud en ontwikkeling van natuur en biodiversiteit.

In dit hoofdstuk wordt een eerste aanzet gegeven voor het natuurbeleid, die in de komende jaren verder wordt uitgewerkt. Immers, om te kunnen zorgen voor een goede en gestructureerde aanpak van het Gennepse natuurbeleid zullen eerst de mogelijkheden moeten worden onderzocht. Daarnaast zal er ook worden geïnventariseerd wat de mogelijkheden zijn om nieuwe ontwikkelingen te initiëren of bestaande projecten uit te breiden en aansluiting te vinden bij nieuwe projecten.

Actuele landelijke ontwikkelingen

Op 20 oktober 2010 heeft het rijk een aantal voor de natuurontwikkeling ingrijpende wijzigingen in haar beleid genomen. Met dit besluit zijn ook rijksbijdragen komen te vervallen. In september 2011 hebben het rijk en het Interprovinciaal Overlegorgaan (IPO) een akkoord opgesteld over het beleid voor natuur en het landelijk gebied: Het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur. Kortgezegd wordt hiermee het landelijk beleid in volle omvang gedecentraliseerd naar de provincies. De provincie Limburg heeft met dit akkoord ingestemd.

Uit dit akkoord zijn voor de gemeente Gennep van belang de punten over de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en over de subsidiëring van natuur- en landschapsbeheer.

Het akkoord heeft tot gevolg gehad dat er een herijking van de verwerving, inrichting en beheer van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) wordt gemaakt. De aanwezigheid van Natura 2000-gebieden en de Kaderrichtlijn Water zijn hierin leidend. Ook worden de bestaande subsidiemogelijkheden voor natuur- en landschapsbeheer (de groen-blauwe diensten) door de provincie heroverwogen. Uitgangspunt van de provincie is dat gemeenten vanaf 2014 gaan bijdragen in de financiering van de huidige lopende regeling voor natuur- en landschapsbeheer.

Uitgangssituatie Gennep

De gemeente Gennep besteedt al veel aandacht aan activiteiten op het gebied van natuur en milieu. Dit betreft onder meer de uitvoering van de wettelijke taken als vergunningverlener en handhaver. Daarnaast stimuleert de gemeente zaken als duurzaam bouwen, klimaatbeheersing, energiebesparing en duurzame energieopwekking, allemaal goed voor onze natuur. In dit Milieubeleidsplan is Natuur en Landschap voor het eerst als zelfstandig beleidsthema opgenomen. Tot nog toe, werd alleen passief gestuurd op incidentele kansen. Met dit nieuwe beleid wordt gestreefd naar een meer continue en actief beleid op natuur.

Sleutelwoord in dit actieve beleid is biodiversiteit: de verscheidenheid aan planten en dieren in een gebied. Voor biodiversiteit geldt : hoe meer soorten, hoe beter.

In de Regiovisie is de Noord-Zuid lijn, de N271, als belangrijk uitgangspunt voor verdere ontwikkeling in Gennep opgenomen. De oost-west verbinding, te weten Gennep – Goch – is zeker voor natuur en landschap ook erg belangrijk. De Niers als verbinding tussen beide gebieden is hier een voorbeeld van. Het versterken van beide verbindingen zal dan ook terugkomen in het nieuwe natuurbeleid.

De biodiversiteit is afgelopen decennia hard teruggelopen. Hoe hard en vanaf welk moment is voor de gemeente Gennep specifiek niet te achterhalen. Wel is duidelijk dat het beleid van het rijk en de provincie Limburg conform EU-beleid (Countdown 2010) inhoudt dat er per 2010 een omslag is bereikt waarbij vanaf dat moment de achteruitgang in biodiversiteit wordt omgezet naar een verbetering van de biodiversiteit.

Het nieuwe beleid van de gemeente Gennep is daarom gericht op het streven naar het behouden van de aanwezige biodiversiteit en waar mogelijk de biodiversiteit te herstellen of te vergroten.

Doelen

In de komende periode wil de Gemeente Gennep het volgende bereiken:

1. Het opstellen van een natuurkaart (zogenaamde vlekkenkaart) waarin de volgende onderdelen zijn opgenomen:
 - a. Overzicht van alle van toepassing zijnde landelijke en provinciale wetgeving en gemeentelijk beleid op het gebied van flora en fauna.
 - b. Een weergave van de aanwezige waarden flora en fauna zoals die aanwezig zijn en die behouden moeten blijven
 - c. Een weergave van de gewenste waarden flora en fauna zoals die de gemeente graag versterkt ziet worden, waarbij deze gewenste waarden vooral gericht zijn op het realiseren van de oorspronkelijke flora en fauna enerzijds en het versterken/vergroten van de aanwezige biodiversiteit.
2. Beheer, met name in het buitengebied, af te stemmen op de specifieke (aanwezige / gewenste) natuurwaarden. Hierbij is het van belang burgers, agrariërs en natuur- en milieuorganisaties in de uitvoering van het natuurbeheer te betrekken.

Deze natuurkaart wordt door de gemeente als checklist gebruikt bij nieuwe ruimtelijke initiatieven (Regiekamer), zodat iedere initiatiefnemer aan de voorkant van de gewenste ontwikkeling weet welke verplichtingen er gelden op het gebied van flora en fauna, maar ook meteen weet welke mogelijkheden er zijn voor compensatiemogelijkheden indien deze van toepassing zijn (bijvoorbeeld natuurcompensatie, (financiële) bijdrage vanuit het gemeentelijke kwaliteitsmenu, realiseren inpassingsplan). Tenslotte is deze kaart in te zetten in het kader van beheer zoals dit onder 2 is opgenomen.

Activiteiten

De navolgende actiepunten voor de periode 2013-2016 worden in het Uitvoeringsprogramma bij het Milieubeleidsplan opgenomen en nader uitgewerkt:

1. In 2013 wordt gestart met het opstellen van de natuurkaart. Zodra deze kaart is vastgesteld door het college, zal deze worden ingezet in het kader van nieuwe ruimtelijke initiatieven (Regiekamer).
2. Vanaf 2014 wordt bij burgers, agrariërs en natuur- en milieuorganisaties geïnventariseerd welke kansen en knelpunten zij ervaren binnen het kader van (het beheer van) natuur en landschap. Deze kansen en knelpunten kunnen leiden tot actieplannen of uitvoeringsplannen om knelpunten op te lossen en kansen te benutten.
3. In samenwerking met terreineigenaren inventariseren waar mogelijk beleid voor tijdelijke natuur gevoerd kan worden.

Verder wordt in 2013-2014 het bestaande kap- en stookbeleid geëvalueerd en op onderdelen aangepast.

Financiën

Om na 2013 voortvarend te kunnen starten met Natuurbeleid is het wenselijk om jaarlijks een werkbudget van € 12.500,-. Met dit budget kan via een van de samenwerkingsvormen (IKL, Groen Blauwe diensten, VNC of de Bosgroep) werk met werk en geld met geld gemaakt worden ten behoeve van vergroting van de biodiversiteit. Tevens biedt dit bedrag de financiële ruimte om actief natuurprojecten op te pakken die vanuit het LOP zijn vastgesteld. Naast dit structurele budget wordt jaarlijks via de voorjaarsnota budget voor incidenteel (nieuw) beleid aangevraagd. Aansluitend worden de daaraan gekoppelde (nieuwe) werkzaamheden opgenomen in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.

2.4 Speerpunt 3: Afval

Inleiding

In het Milieubeleidsplan 2013-2016 komt afval als speerpunt aan bod om het gerealiseerde afvalbeleid, vanuit het gemeentelijke Afvalstoffenbeleidsplan 2008-2012, structureel te verankeren in het gemeentelijk milieubeleid. Zowel het beleid als de uitvoering staan in Nederland aan de vooravond van een omslag: van afval naar grondstof; duurzaam afvalbeheer.

Actuele landelijke ontwikkelingen

In de Afvalbrief van 11 november 2011 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu zich uitgesproken om meer waarde uit het afval te halen. Dit betekent concreet insteken op een verdere reductie van de hoeveelheid afval (preventiemaatregelen), het zorgvuldig omgaan met grondstoffen en door hoogwaardige hergebruik van reststromen. Leidend hierbij blijft de afvalhiërarchie: de Ladder van Lansink. De speerpunten in de Afvalbrief zijn:

- consumentenvoorlichting;
- minder afval;
- meer recycling;
- minder verwijdering;
- minder regels en administratieve lasten;
- handhaving.

Uitgangssituatie Gennep

Doordat afvalbeleid eerder via een eigen beleidsplan is opgepakt, is een aantal grote stappen gemaakt. Zo zijn onder meer de gescheiden inzameling van het kunststof, de verbeterde exploitatie van het milieustation, stabilisering (verlaging) van de afvalstoffenheffing en kwaliteitsverbetering openbare ruimte (via ondergrondse containers en nieuwe afvalbakken) gerealiseerd. Deze aspecten zijn inmiddels regulier beleid geworden, echter op een aantal onderdelen kan nog een slag worden gemaakt. Denk aan betere scheiding van gft-afval (minder gft-afval in de restcontainer), verbetering van de inzameling van droge componenten en bijvoorbeeld het opstellen van een meerjarenplanning voor afvalovereenkomsten. Om dit te realiseren is de insteek om ook afval als zelfstandig (prioritair) beleidsthema in het Milieubeleidsplan 2013-2016 op te nemen. Positieve bijkomstigheid van deze insteek is dat er geen nieuw Afvalstoffenbeleidsplan opgesteld hoeft te worden. Daarmee past deze insteek in de beleidslijn die is uitgesproken door het college en raad in het kader van de bezuinigingen.

Tabel 2.3.1: Uitgangssituatie thema Afval

Effect (en prestatie)indicator	Werkelijk			
	2008	2009	2010	2011
Restafval per inwoner totaal	169,52 kilo	144,98 kilo	146,10 kilo	145,91 kilo
- waarvan hh-restafval	132,80 kilo	116,73 kilo	116,88 kilo	118,6 kilo
- waarvan grof hh-afval	36,7 kilo	28,3 kilo	29,2 kilo	27,4 kilo

Doel

Door als gemeente de gescheiden inzameling van het huishoudelijk restafval (financieel) te stimuleren en faciliteren zal de huidige hoeveelheid restafval in het huishoudelijk afval van 145 kg/inwoner in de planperiode van het Milieubeleidsplan verminderen naar 100 kg per inwoner. Hierdoor zullen op termijn de totale kosten voor afvalinzameling en –verwijdering afnemen.

Daarnaast wordt ingestoken op een schonere leefomgeving in de periode 2013 t/m 2016 door burgers en bedrijven te betrekken bij en in te zetten voor verbetering van hun directe woonomgeving. Door effectieve handhaving en vergroting van burgerparticipatie zal de hoeveelheid zwerfafval afnemen.

Ook binnen deze doelstellingen is de positie van Gennep als beheersgemeente-plus zichtbaar: de gemeente biedt mogelijkheden, maar het is de burger die het moet doen: de burger die verantwoordelijk is voor het eigen scheidingsgedrag, maar ook die verantwoordelijkheid neemt voor de directe leefomgeving. De gemeente ondersteunt, financieel en in materialen waar de burger de eerste stap zet.

Tabel 2.3.2: Doelstelling thema Afval

Effect (en prestatie)indicator	Doelstelling Milieubeleidsplan 2013-2016				
	2012	2013	2014	2015	2016
Restafval per inwoner totaal	145 kilo	135 kilo	123 kilo	106 kilo	100 kilo
- waarvan hh-restafval	118 kilo	110 kilo	100 kilo	85 kilo	80 kilo
- waarvan grof hh-afval	27 kilo	25 kilo	23 kilo	21 kilo	20 kilo
Te behalen resultaat t.o.v. 2011	- 1 kilo	- 10 kilo	- 23 kilo	- 40 kilo	- 46 kilo

Een verdere afvalscheiding is te realiseren mits je als gemeente de middelen beschikbaar stelt. Maar nog belangrijker dan middelen (financieel of praktisch) beschikbaar stellen, is communicatie en informatie. Zolang de burger niet weet wat mogelijk is op het gebied van afvalscheiding, wat de (financiële) voordelen zijn, hoe het ook anders/beter kan, kun je als gemeente investeren tot je 'een ons' weegt. De eerste stap om deze doelstelling te bereiken, zit dus in communicatie en informatie. Door daarbij de juiste (financiële) middelen in te zetten, voor een langere periode, vergroot je kans op succes. Regionale samenwerking maakt dat je op een ander niveau kunt opereren, je wordt als kleine gemeente interessant voor de wereld waardoor overeenkomsten financieel veel aantrekkelijker kunnen worden aangegaan⁵.

Zwerfafval:					
- aantal initiatieven opruimdagen	< 5	5	8	10	12
- waardering schone leefomgeving irt zwerfafval (te meten in 2013 en volgende jaren via een enquête)	niet bekend	??	+ 0,2	+ 0,5	+ 1

In de gemeente Gennep wordt al jaren gewerkt met beeldkwaliteitsbestekken. Dat betekent dat de gemeente met een aannemer (voor zwerfafval, prullenbakken en groenonderhoud is dit Intos) een overeenkomst aangaat, waarin de gemeente het gewenste kwaliteitsbeeld neerlegt en de aannemer zich verplicht dit te realiseren. Op welke manier, met welke middelen en welke frequentie is vervolgens aan de aannemer. Dit biedt kansen voor hem, maar ook risico's. Kansen door bijvoorbeeld groenonderhoud tegelijkertijd met zwerfafval uit te voeren en risico's op meerwerk in het groenonderhoud bij bijvoorbeeld een warme, maar vochtige zomer.

Door te werken met beeldbestekken is voor iedere partij duidelijk wat het gewenste kwaliteitsbeeld buiten is, kan eenvoudig door de gemeente worden getoetst of wordt voldaan aan de gemaakte afspraken en kan eenvoudig op locatie of soort onderhoud worden bijgestuurd. Om te kunnen komen tot minder onderhoud en minderonderhoudskosten, wil de gemeente meer onderhoud bij haar burgers 'onderbrengen'. Burgerparticipatie als middel om het onderhoud aan groen en bloembakken, maar ook het opruimen van zwerfafval en het

⁵ De gemeente Gennep werkt op afvalgebied zowel regionaal samen (Bergen, Venray, Venlo, Beesel – inzameling huishoudelijk afval, maar ook de exploitatie van het milieustation is hier een resultaat van) als ook provinciaal (Afvalsamenwerking Limburg – nieuwe verwerkingsovereenkomst huishoudelijk afval per 1-1-2014). Op onderdelen kan dit echter nog verbeterd worden, inzicht in de lopende contracten maakt dat je als gemeente op tijd de samenwerking met andere gemeenten kunt opzoeken.

schoonhouden van de eigen woonomgeving meer bij de burgers zelf neer te leggen. Daarbij faciliteert de gemeente deze burger; door samen een opschoondag te houden; door nieuw groen aan te bieden; door opruimmiddelen ter beschikking te stellen en door zwerfafval op te halen. De gemeente Gennep heeft bijvoorbeeld al jaren een aantal zeer actieve burgers, de zogenaamde zwerfafvalpakkers⁶.

Door de burger meer te betrekken bij de eigen woonomgeving, is de verwachting dat deze zich ook meer verantwoordelijk gaat voelen voor deze omgeving. Vervuiling krijgt minder kans, afval wordt sneller opgeruimd, hondenpoep wordt netjes opgeruimd en het groen staat er netjes bij. In een dergelijke omgeving woon je graag en corrigeer je sneller diegene die dit niet in stand houdt. Maar.... deze burger is pas bereid tot deze verantwoordelijkheid mits het hem gemakkelijk wordt gemaakt en mits het hem ook iets oplevert. Een mooie ontwikkeling om in gang te zetten.

Activiteiten

- In 2013 wordt gestart met het verbeteren van de gescheiden inzameling van gft-afval. Hiervoor zal in het tweede kwartaal van 2013 een separate nota worden opgesteld waarbij gekeken wordt naar de diverse toepasbare instrumenten (o.a. tariefstelling, inzamelmiddelen en –methoden, campagne tegen voedselverspilling).
- Vanaf 2013 zal burgerparticipatie een grotere rol gaan spelen, enerzijds bij het verbeteren van de gescheiden inzameling van huishoudelijk afval en anderzijds bij het voorkomen van het ontstaan van zwerfafval (o.a. via participatie en adoptietrajecten). Via monitoring van de beeldkwaliteit zal dit meetbaar zijn.

⁶ Op 13 december 2007 heeft de gemeente Gennep aan een aantal burgers een zogenaamd ZAP-speldje uitgereikt: het zwerfafvalpakker-speldje. Deze burgers ruimen op eigen initiatief dagelijks het zwerfafval op in hun directe omgeving. De gemeente ondersteunt deze mensendoor nieuwe zakken af te geven en volle zakken gratis op te halen.

- In 2014 wordt gestart met het uniformeren van het contractbeheer voor de diverse afvalinzamel- en verwerkingscontracten. Hierbij zal afstemming en daar waar mogelijk aansluitingen worden gezocht bij initiatieven van buurgemeenten en regionale aanbestedingstrajecten (het realiseren van schaalvoordeel).
- Vanaf 2014 worden flankerende maatregelen voor het gescheiden inzameling van deelstromen uit het huishoudelijk afval geactualiseerd en daar waar nodig worden verbeteringen aangebracht (brengvoorzieningen en milieustraat).
- Vanaf 2014 zal handhaving op het afvalbeleid en de uitvoering een integraal onderdeel gaan vormen. De insteek hierbij is primair positief: stimulerend en informerend. Secundair zal handhavend worden opgetreden waar nodig (o.a. illegale stort).

3. REGULIERE TAKEN

3.1 Inleiding

Naast de speerpunten die (deels) een bovenwettelijk karakter hebben, kent iedere gemeente ook een reeks aan milieubeheerstaken. Dat zijn uitvoeringsgerichte taken waarvoor de gemeente aan een wettelijke verplichting moet voldoen. In sommige gevallen gaat de gemeente verder dan de wettelijke verplichting of maakt zij eigen beleid. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de werkzaamheden, actualiteiten en doelstellingen van de gemeente Gennep.

3.2 Interne milieuzorg (GIM)

Actuele landelijke ontwikkelingen

In het verleden bestonden er landelijke doelstellingen voor interne milieuzorg. Zo liep tot 2010 het programma Duurzaam Bedrijfsvoering bij Overheden (DBO) waar de nadruk lag op Duurzaam Inkopen. Op dit moment zijn er geen (landelijke) doelstellingen meer op het gebied van milieuzorg.

Uitgangssituatie Gennep

In 2011 is, na een traject van 1,5 jaar onderzoek, besluitvorming, aanbesteding en gunning, een aantal duurzaamheidsmaatregelen gerealiseerd in het gemeentekantoor Ellen Hoffmannplein 1. De verdiensten, zowel financieel als qua verbruik, komen ten gunste van de jaarlijkse exploitatielasten van het gemeentekantoor. De eerste resultaten van deze maatregelen zullen vanaf 2012 zichtbaar worden. De raadscommissie Samenleving & Milieu ontvangt per 3 maanden een digitaal overzicht van het energie- en waterverbruik van het gemeentekantoor.

Doelstelling

Het geven van het goede voorbeeld op het gebied van energie- en waterverbruik. Om te kunnen komen tot verbeteringen en het geven van het goede voorbeeld is het als eerste nodig om inzicht te hebben in het verbruik. Zodoende wordt de komende vier jaar interne milieuzorg ook uitgerold naar het totale gemeentelijke vastgoed. Van alle gebouwen in gemeentelijk eigendom wordt het verbruik bepaald, waarna – afhankelijk van de gebruiker (gemeente, dan wel derde) gekeken wordt welke besparende maatregelen getroffen kunnen worden.

Activiteiten

Eind 2013 is er een overzicht zijn van het gemeentelijk vastgoed, is er inzicht in het eigendom en gebruik en is er inzicht in de verbruiksgegevens elektriciteit, gas en water. Aan de hand van dit overzicht kan (in 2014) een plan van aanpak worden opgesteld om vanaf vaststelling plan van aanpak met onderliggende financiën in 2015 te komen tot verbeteringen c.q. besparingen op het gebied van elektriciteit, gas en water.

Tevens zal er in 2013, gelijk aan de voorafgaande jaren, de monitoring van het energie- en waterverbruik van het gemeentekantoor plaatsvinden (Ellen Hoffmannplein 1). Dit op basis van de in 2012 aangebrachte energie- en waterbesparende maatregelen in het gemeentekantoor.

Amendement

Op 12 november 2012 heeft de gemeenteraad ingestemd met het volgende amendement;

- Het gereserveerde klimaat- en duurzaamheidsbudget van € 40.000,- eenmalig – in 2012 – in te zetten op op het gemeentelijk energiegebruik structureel te bezuinigen, dan wel om zelf duurzame energie op te wekken.
- In de jaren na 2012 het klimaat- en duurzaamheidsbudget aan te vullen met een bedrag gelijk aan de bespaarde energiekosten om zodoende een revolverend fonds te vormen waarmee vervolgmaterieel gefinancierd kunnen worden.

Dit amendement zal in 2013 worden uitgewerkt tot een concreet voorstel dat eind 2013, dan wel begin 2014 tot uitvoering gebracht kan worden.

3.3 Bodem

Actuele landelijke ontwikkelingen

Op 10 juli 2009 is het 'Convenant Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties' ondertekend door het Rijk en de koepelorganisaties van provincies (IPO), gemeenten (VNG) en waterschappen (UvW). Het hoofddoel van het convenant is de transitie van een bodemsaneringsbeleid naar een bodemontwikkelingsbeleid. Dit betekent dat het bodembeleid in 2015 dusdanig is verbreed, dat het beleid met betrekking tot de ondergrond, het gebiedsgerichte grondwaterbeheer en bodemsanering is geïntegreerd met gebiedsontwikkeling en ruimtelijke ontwikkeling.

Belangrijke wijzigingen in het bodembeleid:

- Verdere decentralisatie van verantwoordelijkheden en uitvoering van het Rijk naar provincies en gemeenten. De verantwoordelijkheid voor de aanpak van spoedlocaties, grootschalige grondwaterverontreiniging en de ruimtelijke ontwikkeling van de ondergrond komt bij de gemeente- of provinciebestuurders te liggen;

- Sturing door beleidsafspraken neergelegd in bestuurlijke overeenkomsten. Het is van groot belang dat bestuurders van provincies, gemeenten en waterschappen zich voor de komende periode verenigen op de doelstellingen van het convenant;
- Toenemende samenhang van het bodembeleid met het energie- en waterbeleid en het beleid voor de ondergrond. Samenhang en samenwerking tussen de verschillende beleidsdoelen zijn noodzakelijk voor een efficiënte en effectieve uitvoering van het nieuwe bodemontwikkelingsbeleid;
- Verdere integratie van het bodemsaneringsbeleid in een gebiedsgerichte benadering mede in het kader van het ruimtelijke ordeningsbeleid;
- Het onder milieuhygiënische randvoorwaarden accommoderen van het toenemend gebruik van de bodem als gevolg van ruimtedruk. De ondergrond moet duurzaam kunnen worden gebruikt, maar wel met oog voor de kwetsbaarheid van het bodemecosysteem.

Een belangrijke afspraak uit het bodemconvenant is dat de bevoegde overheden de locaties waar gevaar voor de volksgezondheid kan optreden, de zogenaamde humane risicolocaties, in 2015 hebben gesaneerd of tenminste de risico's hebben beheerst.

Met de transitie van het tot nu toe gehanteerde bodemsaneringsbeleid naar het bodemontwikkelingsbeleid wordt door de overheid ingezet op beleid voor duurzaam gebruik van de bodem en ondergrond. Dat betekent dat de bodem zo wordt gebruikt dat het de mogelijkheid voor de volgende generaties om in hun behoeften te voorzien niet in gevaar brengt. Ook zij moeten de bodem kunnen gebruiken voor landbouw, natuur, drinkwater en bijvoorbeeld woningbouw.

Ten aanzien de toenemende samenhang tussen het bodem- en energiebeleid enerzijds en het duurzaam gebruik van de ondergrond en gebiedsontwikkeling is warmte- en koudeopslag in de ondergrond door het gebruik van open en gesloten bodemenergiesystemen een belangrijk speerpunt de komende jaren in de transitie en verbreding van het gemeentelijk bodembeleid. In dat kader zal medio 2013 nieuwe wet- en regelgeving van kracht worden ter stimulering van de aanleg van bodemenergiesystemen en de controle door de gemeenten en provincies hierop. Toename van het gebruik van bodemenergie zal de komende jaren naar verwachting een relatief grote bijdrage leveren in de reductie van de CO₂-uitstoot.

Uitgangssituatie Gennep

In het kader van de landelijke implementatie van het Besluit bodemkwaliteit door Agentschap NL / Bodemplus van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu georganiseerde Implus Lokaal Bodembeheer (afgekort ILB) is de gemeente Gennep samen met de

gemeenten Bergen en Mook & Middelaar in de periode 2009 tot 2011 met ondersteuning van een ILB-adviseur van Oranjewoud volop bezig geweest met de ontwikkeling van nieuw regionaal bodembeleid. Hiertoe zijn de volgende activiteiten voor de gezamenlijke beheersgebieden van de drie gemeenten uitgevoerd:

- Het bestuurlijk vaststellen van de nieuwe regionale bodemfunctieklassenkaart als onderdeel van de nieuwe regionale bodemkwaliteitskaart;
- Het opstellen van één nieuwe regionale bodemkwaliteitskaart, waarbij de bestaande kaarten zijn geactualiseerd met nieuwe bodemgegevens van de afgelopen vijf jaar. De nieuwe regionale bodemkwaliteitskaart vormt het uitgangspunt voor het nieuwe regionale bodembeleid zoals opgenomen in de Nota bodembeleid;
- Het opstellen van een nieuwe Nota bodembeleid regio Maasduinen. De Nota bodembeleid vervangt het bestaande bodembeheerplan van de gemeente Gennep uit 2006 en het addendum bodembeheerplan. Uitgangspunt voor het nieuwe bodembeleid is het generieke kader zoals dat is opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit, waarbij de lokale bodemkwaliteit in het beheersgebied van de 3 gemeenten niet verslechtert (het standstill-principe).

Doelstelling

Op basis van de in de inleiding geschetste landelijke ontwikkelingen en de lokale / regionale initiatieven wil de gemeente Gennep voor het thema bodem en ondergrond uiterlijk 2017 een aantal doelstellingen realiseren. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- In samenspraak met de provincie en het Rijk de humane spoedlocaties in de gemeente in 2015 te hebben gesaneerd of tenminste de risico's te hebben beheerst;
- Het ontstaan van nieuwe bodemverontreiniging zoveel mogelijk zien te voorkomen of te beperken door zoveel en goed mogelijk in te zetten op preventie. De gemeente zal de zorgplicht- en preventieinstrumenten daar waar kan toepassen zoals het treffen van maatregelen en voorzieningen vanuit de Wet bodembescherming, de Wet Milieubeheer (Wabo, Barim) waaronder het bodembeschermingsbeleid, het Besluit bodemkwaliteit voor de Kwalibo vereisten en de provinciale milieuverordening (PMV) voor de beschermingsgebieden;
- Dat de Nota bodembeleid regio Maasduinen zodanig binnen de gemeente (en de regio) is geïmplementeerd dat er sprake is van een zo duurzaam mogelijke invulling aan het bodembeheer inclusief het grondverzet, zodat de bodemkwaliteit niet verslechtert (het standstill-principe), en waar mogelijk verbetert. Met name het toepassen van het nieuwe beleid bij in opdracht van de gemeente uit te voeren werken zal intern bij civiel extra om de aandacht gebracht moeten worden. Tegelijkertijd dat de kosten en administratieve lasten voor burgers en bedrijven bij initiatieven zoals bouwen en grondverzet zoveel mogelijk beperkt blijven;
- Bodem- en ondergrondinformatie zodanig beheren en onderhouden zodat deze zoveel mogelijk actueel en up to date zijn, en ze op ieder moment door derden (burgers en

- bedrijven) liefst elektronisch kunnen worden opgevraagd / ingezien;
- Door verbreding en verdieping van het bodembeleid met het energie- en waterbeleid, en het meer integreren van het bodem- en ondergrondbeleid in het ruimtelijke ordeningsbeleid toewerken naar bodemontwikkelingsbeleid;
 - Het zodanig stimuleren en faciliteren van het gebruik van bodemenergie zodat hiermee een substantiële bijdrage wordt geleverd aan de te realiseren reductie in de CO₂ uitstoot.

Activiteiten

Voor 2013 wordt er vooral ingezet op het up-to-date en actueel krijgen van de bodeminformatie in het bodeminformatiesysteem (BIS) Squit bodem. Indien technisch mogelijk zal samen met de leverancier Roxit bekeken worden of bodemonderzoeksrapporten digitaal in het Squit bodem opgenomen kunnen worden. Om te komen tot vermindering van de lasten (administratief en financieel) zullen de interne processen voor het verstrekken van bodeminformatie naar burgers, makelaars en adviesbureaus verbeterd worden. Zo zal de afstemming tussen Squit bodem, Squit XO en het nieuwe postregistratiesysteem nadrukkelijk de aandacht krijgen. In overleg met Roxit zal vanaf 2014 bekeken worden of Squit bodem zodanig heringericht kan worden om informatie beter digitaal te ontsluiten voor intern gebruik en om het systeem ook via internet toegankelijk te maken voor externen (burgers en bijvoorbeeld makelaars).

Vanaf 2014 wordt er een inhaalslag gemaakt met betrekking tot het digitaal opnemen van alle historische bodeminformatie zoals het Historisch BodemBestand (HBB), maar ook bijvoorbeeld registratie van nog in gebruik zijnde ondergrondse HBO tanks. Verder zal in samenspraak met de provincie bezien worden of synchronisatie van de bodemgegevens van de verdachte Wbb-locaties in beheer bij de provincie met de gemeentelijke bodemgegevens mogelijk is. Voor de periode 2013 – 2016 zullen alle nieuw uitgevoerde bodemonderzoeken gelijktijdig met de beoordeling, digitaal ingevoerd worden zodat de bodeminformatie continue actueel blijft, en daarmee snel en eenvoudig kan worden nagegaan hoe het gesteld is met de actuele bodemkwaliteit. Los van inzicht in de saneringsopgave is daarmee ook bekend waar eventuele beperkingen gelden, maar tegelijk ook kansen liggen om sanering te realiseren in het kader van nieuwe ruimtelijk ontwikkelingen.

Verder zullen de nieuwe wettelijke bodemtaken worden opgenomen in het reguliere beleid en takenpakket voor het thema bodem en ondergrond. Voor 2013 zullen als gevolg van het van kracht worden het Wijzigingsbesluit (AMvB) Bodemenergie taken worden opgepakt zoals het in behandeling nemen van meldingen en vergunningaanvragen voor de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen.

Op het gebied van explosieven zal in 2013 een besluit worden genomen of er in de gemeente (al dan niet met de andere buurgemeenten) over wordt gegaan tot het laten opstellen van een explosievenverwachtingskaart. Aan de hand van deze kaart kan eenvoudig getoetst worden of er nader detectieonderzoek nodig is in het kader van de voorgestelde (ruimtelijke) ontwikkeling. Tenslotte zal specifiek voor de Gennepse situatie, ook in 2013, weer een subsidieaanvraag bij het rijk worden aangevraagd in het kader van opsporing en ruiming explosieven uit WOII.

3.4 Water

Actuele landelijke ontwikkelingen

In 2011 zijn in het Bestuursakkoord Water de afspraken over intensieve samenwerking tussen gemeenten onderling en gemeenten en waterschappen bekrachtigd. Gemeenten en waterschappen geven zelf regionaal invulling aan de afspraken van het bestuursakkoord water. Doelen zijn om kostenbesparingen te realiseren, de kwetsbaarheid te verlagen en om het innovatievermogen en zo nodig de kwaliteit te vergroten. In noord- en midden Limburg is dit bestuurlijk vastgelegd in een intentieovereenkomst. Daarbij wordt in toenemende mate samengewerkt op operationeel investeringsgebied om besparingen te realiseren.

Uitgangssituatie Gennep

Op het gebied van water wil Gennep komen tot een duurzame waterhuishouding, waarbij zo veel als mogelijk de neerslag infiltreert op de plek waar deze valt en de natuurlijke grondwaterstand wordt gehandhaafd zonder dat dit tot overlast van de bestaande functies leidt. Daarnaast wordt wateroverlast zo veel als mogelijk voorkomen. Dit laatste vergt gezien de ingezette klimaatsverandering steeds meer van de organisatie. Daarbij dient opgemerkt te worden dat gemeente Gennep in vergelijking met andere gemeenten nagenoeg geen wateroverlast kent.

Doelstelling

Uitgangspunt in algemene zin is dat waar mogelijk werkzaamheden aan elkaar gekoppeld worden. Zo kunnen investeringen voor een betere inrichting ten behoeve van verkeersveiligheid, of voor de uitstraling van een gebied (bv. Kern Heijen) gecombineerd worden met rioolvervangingen, waardoor de totale investering lager is dan wanneer deze werkzaamheden los van elkaar worden uitgevoerd

Activiteiten

In 2012 is gestart met een gezamenlijk onderzoek met de regiogemeenten en waterschap naar de mogelijke besparingspotentie binnen de waterhuishouding. Dit onderzoek loopt door in 2013 en wordt in datzelfde jaar vertaald naar een geactualiseerd GRP. In dit GRP wordt een nieuw maatregelenplan voorgesteld, met een nieuwe meerjareninvestering. Hieraan gekoppeld wordt de nieuwe rioolheffing berekend.

3.5 Geluid

Actuele landelijke ontwikkelingen

De Rijksoverheid wil dat de gezondheid en woonomgeving van de burger worden beschermd. Daarom zijn er wettelijke normen voor het geluid dat bedrijven, treinen en ander verkeer mogen maken. Harde geluiden uit de omgeving zijn hinderlijk en verstoren het woongenot. Daarnaast kunnen ze de gezondheid beschadigen. Omgevingslawaaai is de belangrijkste veroorzaker van slaapstoornissen. Ook kan geluidsoverlast leiden tot hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten. De mate waarin iemand last heeft van geluid, is afhankelijk van het geluidsniveau. Daarom heeft de Rijksoverheid regels opgesteld voor geluid.

De Wet geluidhinder regelt de bestrijding van geluidsoverlast. Deze wet richt zich op bescherming van de burger in zijn woonomgeving. Daarom gaan de geluidsnormen uit van de geluidsbelasting die verschillende geluidsbronnen hebben op omliggende woningen en andere zogenoemde geluidsgevoelige gebouwen als ziekenhuizen en scholen. De Wet geluidhinder richt zich op de bestrijding van geluidsoverlast van weg- en spoorverkeer en industrie. De geluidsnormen voor het vliegverkeer zijn vastgelegd in het Besluit burgerluchthavens.

Uitgangssituatie Gennep

In 2011 is er met betrekking tot geluidsanering een plan van aanpak (afhandeling geluidsanering gemeente Gennep) opgesteld. Daaruit volgt dat van de 232 saneringswoningen (A- & B-lijst en Eindmelding) er nog 153 woningen gesaneerd moeten worden in Gennep. Vanuit dit Plan van Aanpak is er een subsidieaanvraag ISV3 ingediend. Per 2011 is Gennep gestart met de daadwerkelijke sanering.

Doel

Streven is dat uiterlijk 2018 alle resterende 40 A-lijstwoningen zijn gesaneerd en dat uiterlijk 2025 ook de resterende 113 overige woningen zijn gesaneerd. Uitgangspunt is dat alle saneringen via subsidies gerealiseerd zullen worden.

Naast het oplossen van bestaande knelpunten, wil de gemeente voorkomen dat er nieuwe akoestische knelpunten ontstaan. Vanuit het in 2007 opgestelde beleid hogere grenswaarden geeft de gemeente hier invulling aan. Of dit beleid nog aansluit op de huidige praktijk en voldoende bescherming biedt voor de toekomst, zal in 2014 worden getoetst. Indien nodig zal het beleid uit 2007 worden geactualiseerd. Duurzaamheid is binnen het thema geluid te vertalen naar een goed leef- en woonklimaat. Waar meerdere belangen spelen, neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat nu en ook over 10 jaar de burger prettig kan wonen in deze gemeente.

Activiteiten

Het in 2012 gestarte sanering van de A-lijstwoningen aan de Rijksweg zal verder worden uitgevoerd. Naar verwachting kan het project in 2013 worden afgerond en kan de sanering van de A-lijstwoningen aan de Spoorstraat worden opgepakt. In 2013 en verdere jaren wordt de sanering voortvarend opgepakt, binnen de beschikbare subsidies, om uiterlijk 2018 alle A-woningen gesaneerd te hebben.

In 2014 wordt het hogere grenswaardenbeleid van de gemeente uit 2007 geëvalueerd. Indien wenselijk wordt dit in 2014 geactualiseerd. Uitgangspunt van de evaluatie is dat het beleid bijdraagt aan de doelstelling voorkomen is beter dan genezen.

Tenslotte wordt in 2015/2016 bekeken of er specifiek geluidbeleid nodig is in de gemeente. Een duurzaam Gennep betekent dat je het goede van nu bewaart voor de toekomst. Daarbij vooral gericht op wat stil is, moet je stil houden en wat niet stil is, moet je ruimte geven (tot een maximale waarde).

3.6 Lucht

Actuele landelijke ontwikkelingen

Om de luchtkwaliteit te verbeteren neemt de overheid verschillende maatregelen. Zo zijn er regels om de uitstoot van verkeer, fabrieken en boerderijen te minimaliseren. Ook investeert het kabinet in schone brandstoffen of voertuigen met een schone motor. Nederland richt zich vooral op de normen voor stikstofdioxide en fijn stof, omdat Nederland voor het halen van deze Europese normen nog extra maatregelen moet treffen. Sommige veehouderijbedrijven stoten bijvoorbeeld nog teveel fijn stof uit. De meeste stikstofdioxide wordt uitgestoten door verkeer en industrie.

In het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit staan verschillende maatregelen om te voldoen aan de normen voor stikstofdioxide en fijn stof. Denk bijvoorbeeld aan autoluwe stadscentra, schone bussen in het openbaar vervoer en milieuzones voor het vrachtverkeer. Het grootste deel van Nederland voldoet inmiddels aan de Europese

grenswaarden voor fijn stof. Volgens de monitoring van de luchtkwaliteit 2011 wordt die norm alleen op een klein aantal gemeentelijke wegen en veehouderijbedrijven overschreden. Het Rijk, provincies en gemeenten werken samen om uiterlijk in 2013 overal de grenswaarden voor fijn stof te halen. Naar verwachting voldoet Nederland in 2015 aan de Europese normen voor stikstof.

Gemeenten nemen lokale maatregelen om luchtverontreiniging te voorkomen. Zo zijn er in sommige steden bijvoorbeeld milieuzones ingesteld waar oudere vrachtwagens worden geweerd. Ook het autoluw maken van het centrum, de verbetering van de doorstroming van het verkeer en een schoner openbaar vervoer zijn maatregelen die op lokaal niveau genomen worden.

Uitgangssituatie Gennep

Ten aanzien van luchtkwaliteit voldoet de gemeente aan de wettelijke EU-normen voor fijn stof en stikstofoxide. Alle nieuwe ruimtelijke en verkeerskundige ontwikkelingen worden via het nieuwe Milieumodel 2013 getoetst aan de wettelijke normen.

Doel

Doelstelling is dat er geen verslechtering van de luchtkwaliteit optreedt als gevolg van deze nieuwe ontwikkelingen. Indien nodig zal er dus sprake van aanvullende of compenserende maatregelen nodig zijn om de ontwikkeling doorgang te laten hebben.

Activiteiten

Gelet op het feit dat er voor lucht geen knelpunten zijn in Gennep, wordt hier geen aanvullende werkzaamheden opgepakt anders dan de wettelijke taken. Dat betekent dat alle ruimtelijke ontwikkelingen worden getoetst op luchtkwaliteit (Wet milieubeheer) door middel van het nieuwe milieumodel (vaststelling begin 2013).

Bijlage 1

Milieujaarverslag

*

Doelstellingen en Activiteiten Milieubeleidsplan 2009-2012

De activiteiten die zijn gerealiseerd in de periode 2009 – 2012 zijn in groen weergegeven, die activiteiten die niet zijn gerealiseerd zijn in rood weergegeven. Voor alle thema's is tevens aangegeven in hoeverre de gestelde doelen zijn gerealiseerd. Ook hierbij is de tekst in rood of groen weergegeven.

Speerpunt 1: Verduurzamen gemeentelijke organisatie

Doel

Aan de voorkant koopt de gemeente zoveel mogelijk duurzaam in, per 1-1-2011 zelfs volgens de landelijke richtlijnen en vanuit haar bedrijfsvoering produceert de gemeentelijke organisatie in 2012 10% minder afval en verbruikt 10% minder elektriciteit en gas dan in 2008.

Activiteiten

1. In 2009 start een interdisciplinaire werkgroep gemeentelijk interne milieuzorg (GIM);
2. In 2009 voert de werkgroep GIM een nulmeting uit voor de hoeveelheid afval, elektriciteit en gas;
3. In 2009 ontwikkelt de werkgroep GIM een monitoringssysteem voor afval, elektriciteit en gas, en presenteert de resultaten jaarlijks in het milieujaarverslag;
4. Tussen 2009 en 2012 geeft de werkgroep GIM uitvoering aan de meest relevante aanbevelingen uit het in 2008 uitgevoerde energieadvies voor het gemeentekantoor;
5. Tussen 2009 en 2012 voert de werkgroep een duurzaamheidscampagne uit voor gebruikers van gemeentelijke gebouwen;
6. Vanaf 2010 (1-1-2011) koopt Gennep in volgens de doelstellingen voor duurzaam inkopen zoals overeengekomen door VNG, Rijk en Ipo. Hiervoor wordt de gemeentelijke inkoopnota aangepast. Daarnaast maakt Gennep zich sterk voor duurzaam inkopen in het regionaal inkoopplatform;
7. In nieuwe inkooprondes blijft de gemeente voor 100% duurzame energie inkopen.

Conclusie

De meeste van de opgenomen activiteiten zijn gerealiseerd. Het is niet bekend of de gestelde doelen met betrekking tot afval en energie zijn gerealiseerd. Afval wordt niet gewogen (enkel volume met bepaalde ledigingsfrequentie), waardoor deze doelstelling niet kan worden gecontroleerd (er is in ieder geval geen sprake van een lagere ledigingsfrequentie die vertaald zou kunnen worden naar minder afval). De energieverbruiksgegevens (Ellen Hoffmannplein) worden momenteel per kwartaal gerapporteerd aan de raad. De diverse rapportages moeten nog naast elkaar gelegd worden om te zien of hier sprake is van een daling en in welke mate. Aangezien de besparingsmaatregelen in 2011-2012 pas zijn gerealiseerd, is de periode nog erg kort voor een toetsing aan de doelstelling. Eind 2013 (en vervolgens elk jaar na het afronden van het jaar) worden alle verbruiksgegevens naast elkaar gelegd en zal er een toelichting op de resultaten worden gegeven.

Speerpunt 2: Duurzame ruimtelijke ontwikkeling

Doel

Bij het bebouwen, inrichten of renoveren stelt de gemeente Gennep aanvullende eisen op het gebied van energie, milieu, gezondheid, toekomstwaarde en verkeer. Gennep wil hierover afspraken maken met bouwpartijen en deze vastleggen in een convenant duurzaam bouwen.

Activiteiten

1. In 2de kwartaal **2009** start een interdisciplinaire werkgroep Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling (DRO); In 3de kwartaal **2010** heeft deze werkgroep in samenwerking met de belangrijkste bouwpartners van Gennep ambities en instrumenten bepaald voor het duurzaam ontwikkelen van de fysieke leefomgeving. Uitgangspunt is dat de herindelingspartners Bergen en Mook & Middelaar hierin worden betrokken. Per **1-1-2011** gelden de duurzaamheidsambities voor alle nieuwbouw- en renovatieprojecten in Gennep. Afspraken hierover worden vastgelegd in een convenant met bouwpartijen, de gemeente neemt deze afspraken over in de prestatieafspraken met de woningcorporaties en in de verkoopvoorwaarden van bouwgrond.
2. Woningbouwproject 'De Heikant' geldt als proeftuin en pilotproject voor duurzaam ontwikkelen;
3. In 2009 vult de werkgroep DRO de gemeentelijke notitie 'beheersvriendelijk inrichten van de openbare ruimte' aan met duurzaamheidseisen.

Conclusie

In de afgelopen beleidsperiode heeft de gemeente geen actieve rol opgepakt inzake duurzaam bouwen. Een interne werkgroep is niet gestart en een duurzaam bouwenconvenant is ook niet opgesteld. Vanwege het feit dat dergelijke afspraken vooral plaatsvinden op basis van vrijwilligheid, is het belangrijk om ook het financiële klimaat mee te hebben. En dat was de afgelopen jaren steeds minder gunstig. Binnen de ontwikkeling van de Heikant is dit bijvoorbeeld goed terug te zien. Stap voor stap werden de duurzaamheidsambities naar beneden bijgesteld.

Maar ondanks de afwezigheid van dergelijke afspraken zijn er in de gemeente toch enkele duurzame nieuwbouwwontwikkelingen gerealiseerd. De brandweerkazerne is er een, maar ook het nieuwe hoofdkantoor van Emons aan de Rijksweg. En dan natuurlijk niet te vergeten de vele particulieren initiatieven met betrekking tot nieuwbouw, plaatsing van zonnepanelen en het aanbrengen van muur- en dakisolatie.

Speerpunt 3: Energie en Klimaat

Doel

In de komende planperiode wil Gennep het volgende bereiken:

1. per 1-1-2012 wordt 3% van de energie die binnen de gemeentegrenzen wordt gebruikt, duurzaam opgewekt en geleverd via grootschalige en/of collectieve opties;
2. Per 1-1-2012 vertoont 5% van de huishoudens energiezuinig gedrag (referentiejaar 2010);
3. 4% energiebesparing per jaar in de openbare verlichting (bij 100% inkoop van duurzame energie - jaarlijkse besparing van 4% ten opzichte van voorafgaand jaar, nulmeting in 2008).

Activiteiten

1. In najaar 2008 dient de gemeente een aanvraag in voor de Stimuleringsregeling Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK). In deze aanvraag worden concrete projecten benoemd.
2. In de komende planperiode geeft de gemeente uitvoering aan het SLOK-programma.

Conclusie

In de afgelopen beleidsperiode heeft de gemeente actief (faciliterend en financieel ondersteunend) ingezet op energiebesparing. Via de LES1 en LES2 heeft de gemeente ook financieel bijgedragen. Verder is er een duurzaamheidslening verschaft om zonnepanelen aan te schaffen om zo energie- en kostenbesparing te realiseren. Jaarlijks betaalt deze verenging het bespaarde bedrag terug als aflossing. Binnen 6 jaar wordt deze lening afgelost en komen alle besparingen voor rekening van de verenging. Ook huishoudens hebben de afgelopen jaren actief ingezet op energiebesparing en duurzame energie. Het jaarlijkse klimaatstraatfeest waar steeds meer Gennepse straten aan deelnemen, bevestigt deze ontwikkeling. En ook het aantal huizen dat inmiddels duurzame energie opwekt via zonnepanelen, groeit gestaag. En dat ondanks – of juist dankzij – het huidige economische klimaat.

Ook de openbare verlichting wordt voor 100% duurzaam opgewekt, dit geldt ook voor de stroom die nodig is voor de ondergrondse perscontainers. Door bewust(er) te kiezen binnen de mogelijkheden die er zijn op het gebied van openbare verlichting (aantal locaties, onderliggende afstand en tijden van branden), wordt zoveel mogelijk gestreefd naar energiebesparing. In welke mate de doelstelling is gerealiseerd, is echter niet bekend. Vervangende energiezuinige lichtbronnen, bijvoorbeeld LED, is in deze beleidsperiode niet opgepakt vanwege de hoge eenmalige investeringskosten.

Vergunningverlening Wet Milieubeheer

Doel

1. Blijven voldoen aan de Wet milieubeheer (Wm), het Activiteitenbesluit en de toekomstige Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
2. Vanaf 1 januari 2010 kan Gennep een omgevingsvergunning verlenen, een integrale benadering van vergunningverlening

Activiteiten

1. Waar nodig en uiterlijk op 1 januari 2012 omzetten van voorschriften in de milieuvergunning naar maatwerkvoorschriften in het kader van het activiteitenbesluit.
2. In samenwerking met buurgemeenten implementeren van nieuwe procedures voor het verlenen van de omgevingsvergunning.
3. Opstellen beleidsnota integrale vergunningen in 2010.
4. Uitvoeren beleidsnota integrale vergunningen vanaf 2010

Integrale handhaving

Doel

Vanaf 1 januari 2009 integraal handhaven van (milieu)wetgeving. Met integraal wordt bedoeld dat meerdere aspecten worden betrokken bij een controle.

Activiteiten

1. Uitvoeren Integrale Handhavingsnotitie 2008-2010, verder verfijnen van de integrale handhaving.
2. Actualiseren van de Integrale Handhavingsnotitie 2008-2010

Externe Veiligheid

Doel

Beperken van risico's door een 'gezonde' verdeling van risicovolle en kwetsbare functies. Blijven voldoen aan de eisen van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi).

Activiteiten

1. Aanwijzen van een ambtelijk trekker / aanspreekpunt voor het onderwerp externe veiligheid (binnen huidige organisatie).
2. In 2011 formuleren van uitgangspunten voor externe veiligheid.

Bodem

Doel

Afstemmen van de chemische kwaliteit van de bodem op de functie ervan. Blijven voldoen aan de verplichtingen van Besluit bodemkwaliteit.

Activiteiten

1. Opstellen van de gemeentelijke nota Bodemkwaliteit met gebiedsspecifieke bodemkwaliteitseisen
2. Uitvoering reguliere taken bodem.

Water en riolering

Doel

Het omgaan met water in en om het stedelijk gebied invullen op een meer duurzame wijze en in goede harmonie met de gebruiksfuncties in het landelijke gebied. Voldoen aan de Kaderrichtlijn Water, het Nationaal bestuursakkoord water en de Wet gemeentelijke watertaken.

Activiteiten

1. Uitvoering van het waterplan 2007
2. Uitvoering geven aan het Gemeentelijk Riolerings Plan.

Afval

Doel

Een duurzame en efficiënte inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Voldoen aan de verplichtingen van de Wet milieubeheer, het Landelijk Afvalstoffenplan (LAP) en de VNG afspraken in het kader van het convenant Verpakkingen III.

Activiteiten

1. Uitvoeren afvalstoffenbeleidsplan 2008-2012
2. In 2010 opstellen communicatie- en educatieplan gericht op afvalpreventie.

Geluid

Doel

Voorkomen van geluidsoverlast op geluidsgevoelige bestemmingen. Blijven voldoen aan de eisen van de Wet geluidshinder.

Activiteiten

1. In 2010 opstellen gebiedsgericht geluidsbeleid op grond van de Wet geluidhinder
2. Uitvoering reguliere taken geluid (zie inleiding)

Lucht

Doel

Voorkomen gezondheidsschade als gevolg van blootstelling aan fijn stof in de lucht. Blijven voldoen aan de eisen van de Wet luchtkwaliteit.

Activiteiten

1. Ruimtelijke ontwikkelingen toetsen aan de Wet luchtkwaliteit